

Հարցարան 6

1. Հին ժամանակ մի ագահ որսորդ է լինում:

Էդ որսորդը շատ քարայծեր ու վայրի ոչխարներ է սպանում, բայց աչքը **չի կշտանում**: Մի օր էլ կնոջն ասում է.

- Ես դրանց կենդանի **պիտի բռնեմ**:

Ասում է, հրացանն առնում, սար է բարձրանում, մի շատ խոշոր արու այծ է սպանում: Տիկ է հանում էդ այծին, մտնում **մորթու** մեջ, ահագին **եղջյուրներն** էլ ամրացնում իր **գլխին** ու այդպես գնում **լեռան** ծերպերը, ուր քարայծերն էին թաքնվում:

2. **Ժայռերի տակով** նա **զգուշությամբ** մոտենում է այծերի **հոտին**, էն մտքով, որ նրանց խաբի ու կենդանի-կենդանի բռնի:

Էստեղ դարան մտած մի որսորդ որսի է սպասելիս լինում: Էդ որսորդը տեսնում է, որ մի **ահագին** քարայծ կամաց-կամաց գնում է դեպի մառախուղի մեջ հազիվ երևացող հոտը: Հրացանը մեկնում է, որ կրակի, մեկ էլ մտածում է. «Շատ է մեծ, երևի մի գնդակով չընկնի»:

3. Իր հին հրացանի փողից մի մեծ, կլոր գնդակ էլ է ներս գցում, շամփուրով ամրացնում և զույգ գնդակներն էլ արձակում քարայծի վրա: Կրակելուն պես մի մարդկային ձիչ է լսում: Վազում տեսնում է, որ իր սպանածը մարդ է՝ այծի մորթու մեջ...

- **Ա՛յ մարդ**, ինձ ինչի՞ արյան տակ գցեցիր,- գոչում է որսորդը սարսափած:

4. Այդտեղ այծի մորթով մարդը պատմում է իր խորամանկության մասին և հոգին փչում է:

Որսորդը նրան թաղում է, գերեզմանին մի տափակ քար է գցում ու վրան փորագրում հետևյալ խրատական **խոսքը**. «Ով **իր** մորթին փոխի, **զույգ** գնդակի կպատահի»:

4. ԱճԱՆԵԱՆ, «ԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Ամբողջ տեքստին վերաբերող առաջադրանքներ

1. Ո՞ր հատվածներում մեջբերվող խոսք կա:

- ☐ 1-ին և 2-րդ
- ☐ 3-րդ և 4-րդ
- ☐ 1-ին, 2-րդ և 3-րդ
- ☒ բոլոր հատվածներում

2. Հայկական երկու-երեք առանձ գրիր մարդկային լավ և վատ հատկանիշների մասին:

Ազնավի հետ ընկերացար, կեղտը կտուցիդ պիտի լինի:

Աղվեսի բերանը խաղողին չի հասնում, ասում է՝ խակ է:

Աղբատը, որ հավ կուտտե, յա հավն է հիվանդ, յա՝ աղբատը:

3. Հավ գործի և բարի անվան մասին համառոտ շարադրանք գրիր:

Այս աշխարհում մարդիք լավ գործեր են անում որ երեվան բայց ոչ ոք իր կամքի համար բարի գործ չի անում:

Հին ժամանակ մի ագահ որսորդ է լինում:

Էդ որսորդը շատ քարայծեր ու վայրի ոչխարներ է սպանում, բայց աչքը **չի կշտանում**: Մի օր էլ կնոջն ասում է.

- Ես դրանց կենդանի **պիտի բռնեմ**:

Ասում է, հրացանն առնում, սար է բարձրանում, մի շատ խոշոր արու այծ է սպանում: Տիկ է հանում էդ այծին, մտնում **մորթու** մեջ, ահագին **եղջյուրներն** էլ ամրացնում իր **գլխին** ու այդպես գնում **լեռան** ծերպերը, ուր քարայծերն էին թաքնվում:

4. Ծերպ բառն իր ո՞ր իմաստով է գործածվել այս հատվածում:

- ☐ ճեղք, մի բանի մեջ բացված արանք
- ☐ փոքրիկ անցք, ծակ
- ☒ խորշ, խոռոչ (լեռան, ժայռի մեջ)
- ☐ (փոխաբերական) հոգու՝ սրտի անկյուն

5. Ո՞ր դեպքում բառի և բառիմաստի անհամապատասխանություն կա:

- ☐ արու այծ – նոխազ
- ☐ արու ոչխար – խոյ
- ☒ էգ ոչխար – մաքի
- ☐ էգ ձի – մտրուկ

6. Ո՞ր դեպքում որդ-ը ածանց չէ:

☐ գնորդ	☐ լողորդ
☒ անձրևորդ	☐ դիմորդ

7. Ես դրանց կենդանի պիտի բռնեմ նախադասության մեջ կենդանի բառն ինչ նշանակությամբ է գործածվել:

որդ.....

8. Ճիշտ է, որ աչքը կշտանալ դարձվածքը նշանակում է «հագեցնել, լիանալ»:

այո

ոչ

9. Տիկ հանել դարձվածքը ո՞ր իմաստով է գործածվել այս հատվածում:

կենդանու մաշկը հանել

մարդու մաշկը տիկի նման հանել իբրև պատժամիջոց

10. Հոգևակիի կազմության ո՞ր ձևն է սխալ:

օրացույցներ

նստացույցներ

կողմնացույցներ

ժամացույցներ

11. Ձևաբանորեն վերլուծիր կապույտ գրված բայերը:

ա) Ա) չի կշտանում: բայ, եզակի թիվ, 3-րդ դեմք, ժխտական եղանակ:

բ) Բ) պիտի բռնեմ, եզակի, առաջին դեմք,

12. Ձևաբանորեն վերլուծիր կապույտ գրված գոյականները:

ա) մորդու: գոյական, հասարակ, անորոշ, սեռական, եզակի թիվ, արտաքին հոլովում:

բ) եղջուրների: հոգևակի, ի- հոլովում, հայցական, հասարակ:

գ) գլխին: հասարակ, տրական, ի- հոլովում, որոշյալ, եզակի:

դ) լեռան, սեռական, հասարակ, ան- հոլովում, եզակի, անորոշ:

13. Կազմիր տրված որակական ածականի համեմատության աստիճանների բոլոր հնարավոր ձևերը:

ա) հիմ
բ) ագահ

14. Այս - էն, այդ - էն, այն - էն բառազույգերի առաջին միավորներն ինչ ձևեր են:

գրական

խոսակցական

Երկրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Ժայռերի տակով նա **զգուշությամբ** մոտենում է այծերի **հոտին**,
էն մտքով, որ նրանց խաբի ու կենդանի-կենդանի բռնի:

Էստեղ դարան մտած մի որսորդ որսի է սպասելիս լինում: Էդ
որսորդը տեսնում է, որ մի **ահագին** քարայծ կամաց-կամաց գնում է
դեպի մառախուղի մեջ հագիվ երևացող հոտը: Հրացանը մեկնում է,
որ կրակի, մեկ էլ մտածում է. «Շատ է մեծ, երևի մի գնդակով չընկնի»:

15. Գրի՛ր՝ փակագծերը հանելով: Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է բառերի
բաղադրիչների միջև գծիկ դրվում:

☐ (տեր) տիրական, երգ (երաժշտություն), Նոր (Նորք)

☐ (անտես) անհայտ, կաթիլ (կաթիլ), վառ (կարմիր)

☐ ընկած (ելած), (գրական) երաժշտական, (ճեփ) ճերմակ

☐ թև (թիկունք), սրբություն (սրբոց), առոք (փառոք)

16. Մեկնել բայն այս հատվածում ո՞ր իմաստով է գործածվել:

☐ մի տեղից դուրս գալ, դիմել դեպի մի տեղ

☐ հեռանալ, գնալ

☐ պարզել, երկարել

17. Գնդակ բառն ըստ իմաստի ինչպիսին է:

☐ մենհիմաստ

☐ բազմիմաստ

18. Այծերի խմբից բացի ուրիշ ո՞ր կենդանիների խումբն են հոտ ան-
վանում:

☐ կովերի

☐ ոչխարների

☐ ձիերի

☐ գայլերի

19. Ո՞ր բառը հոմանիշ չէ մառախուղ-ին:

☐ մեզ

☐ բիլ

☐ մշուշ

☐ շամանդաղ

20. Մեկ բառով ինչպե՞ս կասես դարան մտած:

.....

21. Հատվածում մեկ անհոդակապ բարդ բառ կա. գտիր այն և գրիր:

.....

22. Զգուշությամբ հոլովածնի բ-ն ինչ է:

☐ գործիական հոլովի վերջավորությունը

☐ վերջածանց

23. Ո՞ր դերբայներն են:

ա) մոտենում

բ) դարան մտած

գ) սպասելիս

դ) երևացող

24. Սրանք նո՞յն եղանակի բայածներ են՝ խաբի, բռնի, կրակի, չընկնի:

☐ այո

☐ ոչ

25. Կապույտ գրվածները նախադասության ինչ անդամներ են:

ա)

բ)

գ)

դ)

26. Հրացանը մեկնում է, որ կրակի նախադասության մեջ որ շաղկապն ինչ իմաստով է գործածվել:

.....

Երրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Իր հին հրացանի փողից մի մեծ, կլոր գնդակ էլ է ներս գցում, շամփուրով ամրացնում և զույգ գնդակներն էլ արձակում քարայծի վրա: Կրակելուն պես մի մարդկային ճիչ է լսում: Վազում տեսնում է, որ իր սպանածը մարդ է՝ այծի մորթու մեջ...

- Ա՛յ մարդ, ինձ ինչի՞ արյան տակ գցեցիր,- գոչում է որսորդը սարսափած:

27. Թվարկվածներից ո՞րն է շեշտ ստանում:

- ☐ Եմ օժանդակ բայը – ճիչ է լսում
- ☐ մի անորոշ դերանունը – մի մեծ, կլոր գնդակ
- ☐ էլ շաղկապը – զույգ գնդակներն էլ արձակում
- ☐ ստորոգելին – իր սպանածը մարդ է

28. Կա երեք տեսակի փող՝

1. փող «դրամ»,

2. փող «տարբեր առարկաների, այդ թվում՝ հրազենի խողովակաձև մասը»,

3. փող «պարանոց»:

Դրանք ձևով նույն, իմաստով տարբեր բառեր են, այսինքն ինչ են:

.....

29. Շամփուր բառի ո՞ր իմաստն է հանդիպում այս հատվածում:

- ☐ մի ծայրը սուր երկաթե բարակ ձող, որ գործածվում է որպես խորոված անելու հարմարանք
- ☐ երկաթե սրածայր երկար ձող թոնրից հաց հանելու համար
- ☐ երկաթե բթածայր ձող հրազենից փողը մաքրելու կամ լիցքը փողի մեջ մղելու համար (անցյալում)

30. Ինչպե՞ս ես հասկանում արյան տակ գցել արտահայտությունը:

.....

31. Կապույտ գրվածն ինչ է:

.....

32. Առաջին նախադասության ենթական զեղչված է:

☐ այո

☐ ոչ

33. Ո՞ր դեպքում ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծության սխալ կա:

☐ **իր** – անձնական դերանուն, 3-րդ դեմք, եզակի թիվ, սեռական հոլով, դերանվանական հոլովում. հատկացուցիչ

☐ **հին** – հարաբերական ածական, դրական աստիճան. որոշիչ

☐ **գնդակ** – հասարակ գոյական, եզակի թիվ, հայցական հոլով, ի հոլովում, անորոշ առում. ուղիղ խնդիր

☐ **որ** – ստորադասական շաղկապ, նախադասության անդամ չէ

34. Ուղղակի խոսքը դարձրո՛ւ անուղղակի:

.....
.....

35. Փոխիր ուղղակի խոսքի շարադրությունը:

.....
.....

36. Հատվածում գործածված **ինչի՞** և **ինչո՞ւ** հարցական դերանունները գրիր համապատասխան տողի վրա:

ա) գրական

բ) խոսակցական

37. **Ինչո՞ւ** համար կապակցությունը ճիշտ է:

☐ այո

☐ ոչ

Այդտեղ այծի մորթով մարդը պատմում է իր խորամանկության մասին և հոգին փչում է:

Որսորդը նրան թաղում է, գերեզմանին մի տափակ քար է գցում ու վրան փորագրում հետևյալ խրատական **խոսքը**. «Ով **իր** մորթին փոխի, **գույգ** գնդակի կպատահի»:

38. Մեկ բառով ինչպես կասես հոգին փչել:

.....

39. Հոգին փչել դարձվածքի իմաստն արտահայտող (հոմանիշ) երկու դարձվածք գրիր:

ա)

բ)

40. Ո՞ր բառը վերջածանցավոր չէ:

☐ խորամանկություն ☐ որսորդ

☐ գերեզման ☐ գնդակ

☐ խրատական ☐ խոսք

41. Բաղադրիչները միացրո՛ւ և կազմիր հոմանիշ բարդ բառեր:

ա) շիրիմ+քար

բ) տապան+քար

42. Ի՞նչ դերանուններ են:

ա) այդտեղ

բ) իր

գ) մի

դ) ով

43. Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են նույն խոսքի մասին պատկանում:

- ☐ ինքը, նա, վրան, մի, ով
- ☐ այժ, մորթի, մարդ, խորամանկություն, այդտեղ, խոսք
- ☐ պատմել, թաղել, փորագրել, փոխել, պատահել, հոգին փչել
- ☐ տափակ, զույգ, հոգի, հետևյալ, խրատական

44. Ո՞ր դեպքում բայի եղանակի և ժամանակի ներկայացման սխալ կա:

- ☐ **պատմում է** – սահմանական եղանակ, ներկա ժամանակ
- ☐ **փոխի** – սահմանական եղանակ, ապառնի ժամանակ
- ☐ **կպատահի** – ենթադրական եղանակ, ապառնի ժամանակ

45. Նախադասության ինչ անդամ է խորամանկության մասին:

- ☐ ուղիղ խնդիր
- ☐ հանգման անուղղակի խնդիր
- ☐ ներգործող անուղղակի խնդիր
- ☐ վերաբերության անուղղակի խնդիր

46. Կապույտ գրվածները նախադասության ինչ անդամներ են:

- ա)
- բ)
- գ)
- դ)

47. Մեջբերվող խոսքը կազմությամբ ինչպիսի նախադասություն է:

- ☐ պարզ ընդարձակ նախադասություն
- ☐ բարդ համադասական նախադասություն
- ☐ բարդ ստորադասական նախադասություն

48. Գրական հայերենում ընդունելի է, երբ **զցել** բայը **ք-ով** են արտասանում:

- ☐ այո
- ☐ ոչ